

LUBLANSKE

NOVIZE

JANN. FRIDR. EGERJA.

Sabbota 2. d.

Roshnizvet. 1798.

Nro. 44.

Lublana.

General major graf Morzin je tę dni fhel
fkusi Lublano is Praga v' Palmo. F. M.
Leutenant general Linken je fhel prędni
tęden od naf v' Sagreb, naredit tri nove re-
gimente kojnikov.

Karkol flishimo, vse kashe, de nebo-
de nobene vojske, ampak se bo stanoviten
mir naredil.

Torek tiga tędna je doshivel Oberstar
tukaj leshiozhiga regimenta Huf svoje pet-
desęto lęto, kar je v' soldafhki zesarfki
flushbi. Imę mu je Gospod Shrekinger. Of-
fizirji

fizirji tiga regimenta so da dan vesele obhajali, oberstarju na zhaft napravili peto maslo v' S. Niklavfhi, maslo je pel nash visoko vredni firfht inu Arzifhkof Brigido, per masli so bili vsi Korarji, generali, offizirji vsih regimentov, golpoda, inu sila ludi; sunaj zerkve so soldatje paradirali inu strclali; svezhert je bila komedia od petdeset letne flushbe, potle pler inu gostaria.

Tę dni so pelali skusi Lublano v' Terst dosti velikih shtukov; svitli Zesar pufti Benedfke terdnave s'obilnim oroshjam preskerbeti, tudi vse terdnave, gradove, inu mestna na meji po Benedfskim popravljajo, de bodo varne na vsako potrebo inu perloshnost.

Dunej 23. velki Travn.

Svitli Zesar je postmastram na Shtajerskim pervolil dalaj po goldinarji od kojna na vsako poshto notri do konez Kimovza.

Na Duneji je vmerel gospod Josef Ekel vishar zesarfkiga naberalifha starih rezhi, shtir inu dvajset let je bil uzhenik starih rezhi per dunejski visoki sholi. Mlad se je podal na sgovornost inu pevsko skladanje, na jesike, inu je dosti po sveti hodil, ker se je nauzibil stare umetnosti posnati. V' Fiorenzi je Vajvodov nabiralifhe starih denarjov v' red spravil. Dosti bukv je pisal, slasti ene imenitne od sposnanja starih denarjov, katere so povsot slovezhe. Bil je
bru-

brumen, tih, dobrotliv, resnizhen, inu svetst
proti domovini.

Portugal.

Po pisnih is Lisbone 12. mali Travnja
je dva dni popred shel admiral S. Vinzent
is broda Tajo s' angleskemi barkami pred
Cadix, inu je spremil ene kupzhiske ladie
v' terdnavo Gibraltar.

Shpanfki dvor si vse persadeva Porto-
galskiga pregovoriti, de bi s' franzosmi stu-
ril mir posebej bres Anglesov.

Lafhko.

Pisma is Turin kraljeviga sedalsha Krala
Sardinie nevedo nizh dalaj povedati od ne-
pokoja, kir je tam vstal. En drugo pisanje
is Borgo Manero pove, de boj okol sadne
dni mali Travnja je bil hud inu krivav v'
fgornim Novarskim. Vezh ku dvanajst sto
puntavzov so padli zhes terge Intra, Fari-
volo, inu Pallanza; sazhnejo kraljeve de-
narje ropati, od ludi terjajo sa pogorishe
dva sto tavshent liber, jeh ozhejo per ti
prizhi kojkoj imeti, inu rasganjajo mnogite-
re file. Tukaj pustę nekaj svojih soldatov,
potle derejo dalaj proti gradu d' Olsola, naj-
dejo trideset starih soldatov, kateri so se
podati mogli.

De bi jih vstavili, so pershli trinajst sto
kraljevih soldatov na kojnih inu pesh. Shtir-
deset

deset kraljevih je sadelo per kraji Omegna inu Gravellona na nepokojnike, ti so une premagali, inu so postali tako kofhati, de so drugi dan kraljeve popadli. Boj hud je dve ure terpel, na bobeno stran ni srezha nagnena bila; per ti prizhi dobojo kraljevi pomozh, inu premagajo puntarje s' veliko nih sgubo. Puntarji so sgrabili bandera, shtu-ke, svoj rop, 160. mertvih, dva sto vjetih. Drugi so na gore sbeshali, inu vli sgoraj imenvani kraji so se kraljevi oblasti podvergli. Al is Aleksandrie pishejo, de per tergi Pozzuolo je dva sto kraljevih od puntarjov obdanih, vjetih, inu v' Carosio pelanih. — Rečna lepa lasbka deshela, zhes katero take nadloge hodio v' nashih zhasih, kader ludje menio, de so vunder enkrat pametni, pa niso!

Zisalpinzi so vse shtudente domù poklizali, katerikol sunaj nih deshel shtuderajo.

Polška shovnerfhina je is zisalpinške flushbe prestopila v' franzosko, imajo povele v' Rim iti; perva truma je she kekaj shla, snefe polzheterti tavshent môsh. Trethji majnika so v' Rim perfhli.

Is Genove svemo, de franzoski soldatje inu barke so prvi velki Travnna srezhno perfhle v' brod Toulon, katere so is Genove odrinile.

Genovesi nimajo vsih svojih soldatov nizh vezh, ku pettavshent inu shtiristo.

Is Rima so poslali franzosi nekaj stavlavzov inu natiskavzov is natiskaric Pogmeranja te vere v' Paris, nekaj v' otok Korfu. Stavlavzi so uzheni na pisanje jutrovih jesikov, to je grekiskiga, hebrejskiga, flovenskiga, koptovskiga, inu drugih is Asie inu Afrike; stavlavez v' natiskarii je taisti, kateri zherke skupstavla, de besede vunpridejo; zherke so vsaka posebej vlite is kofitarja inu svinza, sostavlene se povesejo, pod stisko denejo, s'zhernilam pomashejo, bel papir zhes pogerne, inu s' stisko pertisne; delovez, kateri to dela, se imenuje natiskavez, on vsame papir doli, inu vse zherke se posnajo na njemu natisnene. Tako se sproti pomasujejo zherke, papir gori inu doli jemle, pod stisko deva, inu sturi tolkaj natisnenih pezh papirja, kolikor bukve ozhe imeti. Potle se rasstavjo zherke spet, inu novizh skup stavjo sa drugo pezhho papirja, inu se spet natiskuje tolkaj pezh, kulikor imajo bukve debele biti.

Franzia.

Deveti velki Travna so visharji srezho potegnili, letaf je padla na deshelaka Francois, de bo od Peterih odstopil; angleske novize so she davno naprej povedale, de bo najn odstopa letaf padla.

General Bonaparte je shel is Parisa zhe-
 terti majnika, vse novize is Parisa pravio,
 de v' brod Toulon. Vezh generalov je tu-
 di

di kje fhlo; vfi pravio, de narpręd pojde hudo vreme zhes Portugall.

Angleski vjeti kapitan Sidnej Smith je is Parisa vfhel; visharjam se bo kadilo, de ga nifo snali varvati, sakaj anglesi so fhtir tavshent franzoskih vjetih sajn ponujali, al franzosi ga nifo otli samęnjati.

Glihanje sa perjasnost s' polnozhnimi Amerikanmi se lę vlęzhe, se nifmo fhe sa-stopili,

Anglia.

Shtir inu dvajseti mali Travna so perpelali vjeto franzosko barko s' 74. fhtukmi v' nash brod Plymouth. Sam kapitan inu vezh drugih mornarjov nam je bil pobit, vunder so se franzosi mogli podati. Dosti perprave sa barke smo v' nji dobili, katęro je mislila v' Brest prepelati.

Oblast v' Irriandi je stanovitna inu ojstra proti puntarjam, satorej potihuje nepokoj inu je zhedalaj vezhi mir.

Minister Pitt ozhe lętaf posębej imęti fhe zhes poltretji sto million goldinarjov sa vojfko po verh unih lansko lęto pervolenih sto inu dvajset millionov.

Kar flifhimo, ni franzoska perprava na vojfko zhes naf prevezh strafhna.

Batavia.

Hollendarji mislijo svojo postavo povsod po svojih deshelah s' veliko zhaftjo osnanti, inu k'tim konzu en veseli prasniki obhajati.

Danemark.

De nasha kupzhia v' fred deshelnim morji nebode terpeła shkode od Afrikanških roparjov, je nash Kral tri fregate inu en brig poslal, de bodo tamkej varvale inu spremlale kupzhiske ladje.

Pisma is Londona povejo, de so nam angleski roparji pet bark pobrali-

Turzha

Srežha se je sazheła spet na stran Pascha Oglu nagibati, inu se od Turkov obrazhati. Oglu postaja bol serzhen vidiozh, de ga she ni popolnim sapustila, Turki pa vpadajo. Shtir Pashe s' dvemi kojnskimi repmi je bliso Vidina premagal, dve ure dalje podil, dva is njih ranil, per mestu Kalafat popadel Beglerbega is Anatolie, ga nasaj potisnil, deset shtukov inu dva stopa sa bombe pobral, inu beshati permoral, ker je Beglerbegu ena kugla fajfo is ust sbila. Turki so neki sgubili per tri tavshent mosh, Oglu pa ne dosti. Ta rezhi nebode s' lepo konez vsela.

Shvajz.

Shvajz.

Kantoni Glarus, Shviz, inu Zug so se berhko bojevali. Vezh sto franzosov je padlo, inu ranenih. Stręlzi inu lovzi so dęlali, kakor nih junafhki soędje Tirolzi s' med skál s' rilanzami na franzose pluvali, shene inu otrozi jim sproti pufhe bafali, s' gerjazhami, inu s' danizami okrog sebe mahali, inu sovrashnike gerdo rasdęvali. Al peš je sajza vjędel; franzos je majhene kepe ludi lahko premogel. Sdaj so se poglihali, vfaki bo enmalo jęnal.

Franzosi so per bogati zerkvi inu boshji poti Maria Einsidel vse drage rezhi inu bogatie pobrali, karkol so najdeli; en sam minih je v' tim klofhtri ostal, drugi so vun bęshali, inu dofti seboj odnesli.

Shvajz bo ena republika, vunder v' dvanajst al fhtirnajst kantonov rasdelana.

Prepovędanoj je pod sspadenjam glave, nobenimu unajnih kralęstvov poslaniku nizz fhkode sturiti, ampak jih v' zhafsti imęti.

Franzosi so se hitro od Konstanskiga jęsera nasaj vernili, pravio, de so ludje zhef nih nevolni, inu jim snajo drugazhi nasaj posvetiti.